

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування

МАГІСТР

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан архітектурного факультету

_____ / О.В. Кащенко /
«_____» _____ 2020 року

НАВЧАЛЬНА РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліни спеціальної підготовки

**«Містобудівні аспекти архітектурного проектування та реконструкції
цивільних будівель»**

(назва навчальної дисципліни)

Семестр 2-й (10-й)

шифр	назва спеціальності
191	Архітектура і містобудування
	назва спеціалізації
191.04; 191.05	«Архітектура будівель і споруд: Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура»

Розробник:

Бачинська Л.Г., канд.арх., доцент

ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування

Протокол № _____ від " _____ " _____ 2020 року

Завідувач кафедри _____ (Слепцов О.С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією спеціальності
(НКМС): "Архітектура і містобудування"

Протокол № _____ від " _____ " _____ 2020 року

Голова НКМС _____ (Хараборська Ю.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2020-2021 рр.

Шифр	Магістр ОНП	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	Л	Ла	Пр	КП	КР	РГ	інд			
191	«Архітектура і містобудування» Спеціалізація «Архітектура будівель і споруд: Реконструкція і реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура»	3	90	30	22	-	8	-	-	1	-	Е	2/10	

Опис навчальної дисципліни

Вид навчальної роботи	Денна форма навчання
	Рік підготовки
	5
	семестр
	2 (10)
Лекції (год.)	22
Практичні заняття (год.)	8
Лабораторні заняття (год.)	-
Самостійна робота (год.)	60
Індивідуальна робота (год.)	-
Індивідуальне завдання – графічно-аналітична робота (к-ть)	1
Вид контролю	іспит
Усього (годин)	90

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 до 60.

Мета та завдання вивчення дисципліни

Мета – опанувати проблеми формування міського плану у просторі і часі, навчитися визначати найсуттєвіші і об’єктивні умови та чинники, що впливають на утворення міського середовища та реконструкцію окремих споруд, вміти враховувати містобудівні аспекти під час реконструкції будівель.

Завдання:

- засвоїти умови та особливості життєдіяльності міського організму як суцільного цілого, що змінюється з плином часу;
- ознайомитися із основними напрямками реконструкції міст;
- з’ясувати сутність передпроектного аналізу;
- ознайомитися із завданнями реконструкції комунікаційної та інженерної інфраструктури, міської тканини та міського центру;
- з’ясувати особливості формування архітектурного об’єкту як частини міського оточення, його функціональної та візуально-інформаційної взаємодії із оточенням, особливості його структуро- та формоутворення з врахуванням умов його взаємодії із оточенням.

В наслідок вивчення дисципліни студент повинний **знати**:

- основи формування міської території, міського центру, окремих зон;
- особливості формування транспортної і пішохідної інфраструктури в місті;
- методи реконструкції міст, їхніх центрів та окремих споруд;
- які чинники треба враховувати для з’ясування напрямків реконструкції;
- методи влаштування комунікацій в історично сформованих містах;

- особливості умов візуального сприйняття архітектурно-просторової композиції міста;

вміти:

- проводити передпроектний аналіз;
- обирати чинники та параметри для проведення передпроектного аналізу.

Зв'язок з іншими дисциплінами. Спецкурс «Містобудівні аспекти реконструкції» є складовою частиною підготовки магістра за фахом «Архітектура і містобудування» спеціалізацією «Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура», базується на знаннях, отриманих на освітньо-професійному рівні навчання «бакалавр» в курсах лекцій «Теорія архітектури та архітектурного проектування», розділах «Основи містобудування» та «Основи ландшафтної архітектури», а також на знаннях, отриманих у курсі лекцій для магістрів «Інженерна підготовка територій та транспорт» та разом з іншими дисциплінами спеціалізації складає необхідний мінімум знань. Спецкурс «Містобудівні аспекти реконструкції» викладається на завершальному етапі теоретичного навчання, знання зі спецкурсу створюють основу для виконання випускної роботи магістра.

Компетенції студентів, що формуються в наслідок засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати спеціалізовані та науково-практичні завдання під час професійної діяльності в галузі архітектури і будівництва, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових і проектних досягнень, генерування нових ідей при вирішенні практичних завдань.</p> <p>ЗК02. Здатність до генерування нових ідей на основі вивчення існуючого досвіду або інноваційного пошуку</p> <p>ЗК03. Здатність до усвідомлення значення наукової діяльності для прогресивного розвитку соціальної сфери.</p> <p>ЗК05. Здатність до матеріалізації ідей, практично застосовувати теоретичні знання.</p> <p>ЗК09. Здатність до врахування цінності навколишнього середовища і створення комфортного для людини довкілля.</p> <p>ЗК10. Здатність до накопичення інноваційних знань і використання їх в професійній діяльності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	<p>СК04. Здатність збирати, накопичувати і використовувати наукову теоретично-практичну інформацію законодавчих документів, державних будівельних норм і правил в сфері архітектури нового будівництва та реконструкції міського середовища.</p> <p>СК05. Здатність до розуміння проблем формування містобудівного середовища нових районів, типової й історичної забудови міста згідно з принципами створення комфортного і гармонійного для людини довкілля, зв'язку архітектури із соціальними процесами та врахування соціальних потреб під час процесу реконструкції оточення.</p> <p>СК09. Здатність до розуміння теорії реконструкції, розробки</p>

	планів комплексної реконструкції середовища, реконструкції історичної забудови.
Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	<p>ПР01. Реалізувати знання основних понять, термінів і значень професійної мови спілкування в сфері формування містобудівного середовища.</p> <p>ПР04. На основі отриманих теоретичних знань виявляти фактори і вимоги що визначають основні напрямки формування архітектурно-містобудівного середовища на територіях, що підлягають реконструкції.</p> <p>ПР05. Формувати практичні підходи до здійснення проектів реконструкції міського середовища.</p> <p>ПР07. Володіти знаннями нормативної бази для створення проектів з реконструкції міського середовища.</p>
Уміння (УН)	<p>ПР18. Вміти організувати презентації для професійної аудиторії з метою обґрунтування власної проектної пропозиції.</p> <p>ПР22. Вміти виконувати практичні і проектні завдання згідно встановленого графіку виконання робіт.</p>
Комунікація (КОМ)	ПР23. Приймати участь в публічних обговореннях творчих робіт і проектів.
Автономія і відповідальність (АіВ)	ПР23. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу підсумків творчої праці, вивчення літературних джерел та експериментального проектування

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лек		пр	лаб	ІРК	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Містобудівні аспекти реконструкції						
Змістовий модуль 1. Основи реконструкції міст						
Тема 1. Вступ. Історичні міста України та завдання їх комплексної реконструкції і розвитку.	2	2		-	-	-
Тема 2. Особливості життєдіяльності міста як суцільного організму, що змінюється з плином часу	7	4	2	-	-	1
Разом за змістовим модулем 1	9	6	2	-	-	1
Змістовий модуль 2. Проблеми реконструкції міських територій						
Тема 1. Передпроектні дослідження міста, що реконструюється.	2	2	-	-	-	-
Тема 2. Реконструкція комунікаційної та інженерної	2	2	-	-	-	-

інфраструктури як суцільного міського каркасу із ієрархічною побудовою.						
Тема 3. Транспортна інфраструктура міста, взаємозв'язок функціональних і транспортних проблем міста та реконструкція транспортної інфраструктури.	5	2	2	-	-	1
Тема 4. Реконструкція міської тканини (житлових територій та системи громадського обслуговування).	5	2	2	-	-	1
Тема 5. Основи реконструкції міського центру	5	2	2	-	-	1
Тема 6. Розвиток й удосконалення містобудівної композиції, функціональна та композиційна структура міста як єдине ціле.	2	2	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	21	12	6	-	-	3
Змістовий модуль 3. Містобудівні аспекти реконструкції окремої споруди.						
Тема 1. Міський архітектурний об'єкт як частина міського оточення, визначення умов, що впливають на його формування.	2	2	-	-	-	-
Тема 2. Особливості функціональної та візуально-інформаційної взаємодії об'єкту і середовища та особливості його структуро- та формоутворення з огляду на умови взаємодії із оточенням	2	2	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3	4	4	-	-	-	
Усього	34	22	-			4
Самостійне освоєння матеріалу по окремих темах	11					11
Підготовка графічно-аналітичного завдання до здавання	15					15
Підготовка до іспиту	30			-	-	30
УСЬОГО з дисципліни	90	22	8			60

Теми практичних занять

№	Тема занять	К-ть годин
---	-------------	------------

	Модуль 1. Містобудівні аспекти реконструкції архітектурного проектування і реконструкції цивільних будівель	
1	Аналіз території мікрорайону, транспортних і пішохідних шляхів. Визначення містобудівних ситуацій.	2
2	Пропозиція з методів реконструкції забудови мікрорайона.	2
3	Пропозиції з реконструкції прилеглих до міської площі вулиць з метою визначення простору площі в міському середовищі.	2
4	Пропозиція з реконструкції міської площі як міського центру спілкування населення певного функціонального напрямку.	2
	Усього годин	8

Кожне практичне заняття відбувається у вигляді самостійної роботи за темою – клаузури, якість виконання якої свідчить про рівень засвоєння матеріалу лекцій. Поступове виконання усіх завдань сприятиме накопиченню знань з основ структуроутворення та реконструкції житлових будинків в різних умовах і навичок проектування. Засвоєна програма у вигляді усіх клаузур є індивідуальним завданням студента. Достатній рівень виконаних клаузур є підставою для допуску студента до іспиту.

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійне освоєння матеріалу по окремих темах	11
2	Підготовка до практичних занять	4
3	Підготовка графічно-аналітичного завдання до здавання	15
4	Підготовка до іспиту	30
	Разом	60

Зміст графічно-аналітичного завдання

№	Назва етапів виконання курсової роботи	Кількість годин
	Графічно-аналітичне завдання з Містобудівних аспектів реконструкції (являє собою роботу з навчання передпроектному аналізу за темою поточного курсового архітектурного проекту і виконується у 1-му (9-му) семестрі освітньо-професійної підготовки на рівні магістра-науковця, обсяг – 7 аркушів формату А3 або 2 аркуші формату А1 та тексту анотацій, пояснювань до конкретного завдання на 4-5 сторінках, зміст подається у вигляді схем планувань, експлікацій до аналітичної частини і невеличкого тексту пояснень до кожного етапу передпроектного аналізу разом з висновками)	
1	Визначення системи зонування міста і сформованої	3

	архітектурно-просторової композиції та ролі в ній об'єкту, що проектується, розташування пам'ятників архітектури, історії, найзначніших функціональних та візуальних доміант в радіусі 3 км від архітектурного об'єкту, що проектується, та безпосередньо навколо ділянки забудови.	
2	Аналіз сформованої транспортної мережі, її ієрархії та визначення ролі архітектурного об'єкту, що проектується, в системі міського каркасу. Участь ділянки архітектурного об'єкту в системі міського каркасу та її складові. Реорганізація міського каркасу в районі забудови	3
3	Аналіз сформованої пішохідної системи та визначення ролі архітектурного об'єкту, що проектується, в загальній системі міської пішохідної інфраструктури. Участь ділянки архітектурного об'єкту, що проектується, в системі міської пішохідної інфраструктури та її складові. Реорганізація міської пішохідної інфраструктури в районі забудови.	4
4	Аналіз міської системи культурно-побутового обслуговування. Визначення ролі архітектурного об'єкту, що проектується, в міській системі КПО. Пропозиції щодо коригування системи КПО в районі ділянки забудови.	4
5	Аналіз функціональної структури архітектурного об'єкту, що проектується. Встановлення схеми взаємодії основних функціональних блоків приміщень, їх обов'язкових та бажаних зв'язків. Визначення особливостей його функціонального зонування на плані та розрізі з врахуванням специфіки розміщення ділянки забудови на плані міста.	4
6	Аналіз умов візуального сприйняття архітектурного об'єкту, що проектується, з головних та другорядних шляхів руху реципієнтів з врахуванням швидкості, кута, осі візуального сприйняття, поступовості підходу, під'їзду і т.і.	4
7	Аналіз напрямків об'ємно-просторового вирішення архітектурного об'єкту, що проектується, з врахуванням оптимальної функціонально-просторової та композиційної його структури, оптимальних функціональних та візуально-інформаційних зв'язків із оточенням. Вибір найліпшого варіанту та його опрацювання в зовнішньому вигляді.	4
	РАЗОМ	26

Методи навчання

Під час вивчення матеріалу використовуються наступні методи:

1. Метод комплексної оцінки чинників та умов, що впливають на архітектурний об'єкт.
2. Аналітичний відносно обумовлення впливу певного чинника на архітектурний об'єкт, що розглядається.

3. Порівняльно-аналітичний для виявлення масштабу співставлення людини та її архітектурного середовища.

Методи контролю

1. Обов'язкова участь студентів у практичних заняттях, які являють собою аналіз певних окремих питань за темою заняття і розроблення пропозицій у графічній формі.

2. Виконання графічно-аналітичної роботи як приклад здатності проведення студентом передпроектного аналізу до архітектурного проекту.

3. Підсумковий іспит у 1 (9) семестрі у вигляді клаузури, що виконується на трьох аркушах паперу форматом А1 в аудиторії, попередня підготовка у вигляді збору матеріалів до вирішення проблеми, що запропонована до розгляду - впродовж трьох днів.

Тема клаузури визначається як спроба вирішити одну з містобудівних проблем для м. Києва.

Розрахунок балів оцінки, яку отримують студенти

Поточне оцінювання					Підсумковий екзамен	Сума
Модуль 1. Містобудівні аспекти реконструкції						
1 (9) семестр						
Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль №3	Письмові відповіді по білетах (замість графічно-аналітичного завдання) ¹	Графічно-аналітична робота		
8	18	4	До 10	15	60	100
РАЗОМ						100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

¹ Для тих студентів, що порушують навчальну дисципліну.

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Містобудівні аспекти реконструкції. Навчальна програма та методичні вказівки до вивчення дисципліни спецдисципліни для студентів спеціальності 7.120102 «Архітектура будівель і споруд» за спеціалізацією «Реконструкція і реставрація» (укладач: канд. арх., проф. Л.Г.Бачинська – К: КНУБА, 2008, 49 с.

2. Копії білетів для виконання екзаменаційної роботи зі спецдисципліни «Містобудівні аспекти реконструкції» (навчальний семестр 11) для спеціалістів та магістрів спеціальності 7.8.06010201 «Архітектура будівель і споруд», спеціалізації «Реконструкція і реставрація пам'яток архітектури».

Рекомендована література

Базова

1. Бачинская Л.Г. Архітектура житла. – К.: Грамота, 2004.
2. Бачинська, Л. Г. Містобудівні аспекти реконструкції. – Київ : КНУБА, 2008. – 48 с.
3. Ключніченко Є.Є.Реконструкція житлової забудови. Техніко-економічне обґрунтування: Навч. посіб. для вузів / Київськ. нац. ун-т буд-ва і арх-ри. – Київ : [б.в.], 2000. – 247с.
4. Федоров В.В. Реконструкция и реставрация зданий: Учебник для средн. учеб. заведен. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 207с. : ил. – Библиогр.:с.205
5. Реконструкция зданий и сооружений: Учеб. пособие для строит. спец. вузов / А.Л.Шагин и др.; Под ред. А.Л.Шагина. – Москва : Висш. школа, 1991. – 352с.
6. Касьянов В.Ф. Реконструкция жилой застройки городов: Учеб. пособие. – М. : АСВ, 2005. – 223с.
7. Асаул А.Н. Реконструкция и реставрация объектов недвижимости: Учебник / Под ред.А.Н.Асаула. – СПб. : Гуманистика, 2005. – 283с.
8. О.И. Пруцын, Б. Ромашевский, В. Борусевич. Архитектурно-историческая среда. – М.: Стройиздат, 1990.
9. Технічна експлуатація, реконструкція і модернізація будівель: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / За ред. А.І.Гавриляка; Нац. ун-т "Львівська політехніка". – Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2006. – 538с
10. Реконструкция центров исторических городов. – М.: Стройиздат, 1987.
11. Основи реконструкції будівель і споруд. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2010.

12. Методика реконструкции городов. – М.: Стройиздат, 1975.
13. В.А. Сосновский. Планировка городов. Реконструкция и модернизация зданий и комплексов. – М.: Высшая школа, 1988.
14. Миловидов Н.Н. Реконструкция жилой застройки: учеб. пособие / Н.Н. Миловидов [и др.]. – Москва : Высш.шк., 1980. – 240 с.

Допоміжна

15. Ю.В. Ранинский. Памятники архитектуры и градостроительства. – М.: Высшая школа, 1988.
16. Ю.М. Моисеев, В.Т. Шимко. Общественные центры. – М.: Высшая школа, 1987.
17. А.В. Крашенинников. Жилые кварталы. – М.: Высшая школа, 1988.
18. А.Н. Белкин. Городской ландшафт. – М.: Высшая школа, 1987.
19. Н.Н. Миловидов, Б.Я. Орловский. Жилые здания. М.: Высшая школа, 1987.
20. В.В. Ауров. Общественные здания. – М.: Высшая школа, 1988.
21. Проблемы функционирования различных типов исторически сложившейся среды в современном городе. – Обзор ЦНТИ, выпуск 6. - М.: 1990.
22. Реконструкция исторических районов городов Прибалтики и Севера-Запада. – Обзор ЦНТИ, выпуск 4. - М.: 1990.
23. Вопросы использования историко-культурного наследия при реконструкции городов. – Обзор ЦНТИ, выпуск 3. - М.: 1990.
24. Памятники градостроительства и архитектуры Украины. Т.1-4, К.: Будивельник, 1983-1986.

Інформаційні ресурси

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. <https://mon.gov.ua/ua>